

Datum

2023-02-08

Vår referens

Björn Westerfors

Förvaltningsjurist

bjorn.westerfors@malmo.se

Tjänsteskrivelse**Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens personuppgiftsansvar
GYVF-2022-5113****Sammanfattning**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är ytterst ansvarig för de personuppgifter som behandlas inom förvaltningens verksamhetsområden. Nämndens ansvar syftar till att skydda enskildas grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. Detta innebär att nämnden bland annat ansvarar för att verksamheterna följer EU:s dataskyddsförordning (GDPR) samt att det bedrivs ett aktivt, systematiskt, riskbaserat och långsiktigt dataskyddsarbete i enlighet med Malmö stads riktlinjer för behandling av personuppgifter och tillämplig lagstiftning.

Vidare är gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarig för informationssäkerheten inom sin förvaltning. Nämnden ska tillse att den nya riktlinjen och anvisningarna för informationssäkerhet, som gäller från den 1 november 2022, efterlevs. Förvaltningen ska bedriva ett systematiskt, riskbaserat och långsiktigt informationssäkerhetsarbete. Arbetet bedrivs sedan hösten 2022 inom ramen för ”Malmö stads ledningssystem för informationssäkerhet och dataskydd” (Malmö stads LISD).

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden lägger informationen till handlingarna.

Beslutsunderlag

- G-Information om nämndens personuppgiftsansvar enligt dataskyddsförordningen (GDPR)
- GYVN 2023 Dataskydd mm till nämnden
- GYVN - GVF - 2023 Ansvar och organisation

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2023-02-15

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2023-02-24

Beslutet skickas till

[Här skriver du vem beslutet ska skickas till efter att protokollet är justerat, ange funktion eller organisation. Uppgifterna överförs till protokoll och protokollsutdrag. I fliken expediera till, på ärendekortet, anger du fullständiga uppgifter som exempelvis e-postadress, som en information till nämndsekreteraren. Om beslutet inte ska expedieras, kan denna text och rubrik tas bort.]

Ärendet

För att Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska kunna ta sitt ansvar för informationssäkerhet och de personuppgifter som behandlas inom förvaltningens verksamhetsområden är det viktigt att nämnden också informeras om och förstår sitt ansvar.

Ett av syftena med dataskyddsförordningen (GDPR) är att skydda enskildas grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. Rätten till privatliv uttrycks i den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR). I EKMR ges en rätt till respekt för privat- och familjeliv, hem och korrespondens. Konventionen har införts som lag i Sverige.

Även i EU:s stadga om grundläggande rättigheter uttrycks rätten till respekt för privat- och familjeliv. Här finns också en särskild bestämmelse om rätt till skydd för personuppgifter. Stadgan är rättsligt bindande för EU:s medlemsstater.

På svensk nivå finns en grundlagsstadgad rätt i regeringsformen till skydd för den personliga integriteten i samband med behandling av personuppgifter.

Dessa grundläggande bestämmelser om rätt till privatliv och skydd för personuppgifter ligger till grund för närmare lagstiftning om behandling av personuppgifter, som i dataskyddsförordningen (GDPR).

Dataskyddsförordningen gäller för behandling av personuppgifter. Med personuppgifter menas varje upplysning som rör en identifierad eller identifierbar fysisk person. Det som avgör är om uppgiften, enskilt eller i kombination med andra uppgifter, kan knytas till en levande person.

Alla former av åtgärder med personuppgifter är personuppgiftsbehandling. Som exempel kan nämnas insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning, ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning, spridning eller att de tillhandahålls på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring av personuppgifter.

Nämnden är ytterst ansvarig för personuppgifter om ca 1 600 anställda och 15 000 elever
Konkret innebär det att Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är ytterst ansvarig för de personuppgifter som behandlas om ca 1 600 anställda och 15 000 elever samt därutöver även vårdnadshavare och andra registrerade.

Detta innefattar bland annat att föra register över nämndens behandlingar, rapportera personuppgiftsincidenter, hantera registrerades rättigheter och upprätta personuppgiftsbiträdesavtal.

Personuppgifter om barn anses särskilt skyddsvärda i dataskyddsförordningen eftersom barn kan ha svårare att förutse riskerna med att lämna ifrån sig uppgifter och att förstå vilken rätt till skydd för sina uppgifter som de har. Precis som när det gäller vuxna måste man ha en rättslig grund, det vill säga stöd i lagen, för att kunna behandla personuppgifter om barn.

De grundläggande principerna kan sägas vara kärnan i dataskyddsförordningen. Principerna

gäller för all personuppgiftsbehandling och sätter de yttersta ramarna för vad som är en tillåten behandling.

De grundläggande principerna (artikel 5, skäl 39, 50, 58 och 60 GDPR)

- Laglighet, korrekthet och öppenhet
- Ändamålsbegränsning
- Uppgiftsminimering
- Riktighet
- Lagringsminimering
- Integritet och konfidentialitet
- Ansvarsskyldighet

Känsliga personuppgifter

Vissa slags personuppgifter anses särskilt känsliga, det gäller till exempel uppgifter om politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, etniskt ursprung, hälsa eller sexuell läggning. För behandling av sådana personuppgifter ställs särskilda krav i dataskyddsförordningen. Även här gäller förstås att ta hänsyn till att personuppgifter om barn är särskilt skyddsvärda.

Registrerades rättigheter

Förtroendevalda, medarbetare och elever har samma rättigheter till skydd för sina personuppgifter. Alla har rätt att till exempel få information om personuppgiftsbehandlingen, få tillgång till sina uppgifter, få uppgifter rättade eller borttagna och att få skadestånd vid felaktig behandling. Dessa rättigheter kan utövas av den enskilde själv – det gäller även omyndiga elever (barn) eller av en vårdnadshavare beroende på barnets ålder. Vårdnadshavare som utövar rättigheterna å sina barns vägnar måste komma ihåg att det är barnets rättigheter som ska skyddas.

Rätten till information

Dataskyddsförordningen kräver att den information som ges om personuppgiftsbehandling ska vara lättbegriplig och tydlig för mottagaren. Informationen måste därför anpassas till den målgrupp som den riktar sig till. Det gäller förstås också i förhållande till barn. Nivån på språket i informationen kan därför behöva varieras beroende på ålder på barnet som ska ta emot informationen. Även om det är vårdnadshavaren som begär att få information för barnets räkning kan det vara bra att också ta fram mer lättbegriplig och barnvänlig information så att barnet självt kan tillgodogöra sig den.

Rätt till radering

Den registrerade har enligt dataskyddsförordningen rätt att under vissa förutsättningar få personuppgifter raderade. Detta gäller särskilt om uppgifterna behandlas med stöd av samtycke från någon som var under 18 år när uppgifterna samlades in. Rätten att få uppgifterna raderade gäller även efter att den registrerade blivit myndig.

Personuppgiftsincidenter och IT-incidenter

En personuppgiftsincident är en säkerhetsincident som leder till oavsiktlig eller olaglig förstöring, förlust eller ändring av personuppgifter. Den kan också leda till ett obehörigt röjande av eller obehörig åtkomst till personuppgifter. Det spelar ingen roll om det har skett oavsiktligt eller med avsikt. Nämnden ska enligt dataskyddsförordningen ha rutiner för att upptäcka

incidenter, utreda och i vissa fall anmäla dem vidare till tillsynsmyndighet.

En it-incident är en oönskad och oplanerad it-relaterad händelse som kan påverka säkerheten i organisationens informationshantering och som kan innebära en störning i organisationens förmåga att bedriva sin verksamhet.

Bristande informationssäkerhet innebär alltid sårbarheter och inte sällan även lagbrott i vår informationshantering. I värsta fall kan både viktig och känslig information hamna i orätta händer, vilket kan bli mycket kostsamt och påverka medborgarnas förtroende för Malmö stad. En av informationssäkerhetens största utmaningar är att informationen alltid ska ha ett tillräckligt skydd, utan att verksamheter och medarbetare upplever att implementerade säkerhetsåtgärder hindrar dem från att utföra sitt uppdrag.

Malmö stads och Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens arbete med dataskydd och informationssäkerhet

Arbetet med dataskydd och informationssäkerhet är tätt sammankopplat. Under våren 2023 planeras att riktlinjerna för dataskydd respektive informationssäkerhet slås ihop till en.

Stadskontoret har ett samordnande ansvar för att Malmö stad ska uppfylla dataskyddsförordningens krav. På stadskontoret finns bland annat dataskyddsombudet, dataskyddsjurister (även kallades IT-jurister) och strategisk samordnare för informationssäkerhet.

Förvaltningen har sedan augusti 2022 en dataskydds- och informationssäkerhetssamordnare. Tidigare fanns en samordnare per område. Arbetet angränsar även till andra områden, såsom offentlighet- och sekretess, arkiv, digitalisering och IT.

Förvaltningen arbetar särskilt med så kallade riskområden, som är personuppgifts- och informationshanteringar som bedöms vara förenade med större risker. Sedan hösten 2022 har det anställts en IT-pedagog för att kvalitetssäkra tjänster och appar ur ett pedagogiskt perspektiv. Dataskydds- och informationssäkerhetssamordnaren bistår med ett juridiskt perspektiv. Systemansvariga inom förvaltningen och systemförvaltningen vid Grundskoleförvaltningen bistår med det tekniska perspektivet.

Dataskyddsombud för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Kajsa Thelin och Martin Axelsson är sedan maj 2022 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens dataskyddsombud. Båda är placerade på stadskontoret. Dataskyddsombudet har inget eget ansvar för att organisationen följer dataskyddsförordningen. Den personuppgiftsansvarige (nämnden) ska se till att dataskyddsombudet har de förutsättningar som krävs för att utföra sitt uppdrag. Dataskyddsförordningen föreskriver att ombudet ska rapportera direkt till den personuppgiftsansvariges högsta förvaltningsnivå.

Den övergripande och viktigaste uppgiften för dataskyddsombudet är att övervaka att organisationen följer dataskyddsförordningen. Det innebär bland annat att

- samla in information om hur organisationen behandlar personuppgifter,
- kontrollera att organisationen följer bestämmelser och interna styrdokument samt
- informera och ge råd inom organisationen.

Dataskyddsbudet ska också

- ge råd om konsekvensbedömningar,
- vara kontaktperson mot Integritetsskyddsmyndigheten (IMY),
- vara kontaktperson för de registrerade och personalen inom organisationen samt
- samarbeta med IMY, till exempel vid inspektioner.

För mer information

[Om personuppgifter - Malmö stad \(malmo.se\)](https://www.malmo.se)

[Riktlinjer för behandling av personuppgifter i Malmö stad \(sharepoint.com\)](https://sharepoint.com)

[Malmö stads riktlinjer för informations säkerhet \(sharepoint.com\)](https://sharepoint.com)

Ansvariga

Emma Sandberg Ekonomichef

Anneli Schwartz Förvaltningschef